

*A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság*

Pfv.V.21.888/2014/4.

A Kúria dr. Mizik Andrea ügyvéd (MIZIK Ügyvédi Iroda) által képviselt felperesnek jogtanácsos által képviselt alperes ellen biztosítási kártérítés iránt a Pesti Központi Kerületi Bíróság előtt 6.P.106.989/2011. számon megindított perében a Fővárosi Törvényszék 2014. június 24. napján meghozott 56.Pf.633.665/2014/4. számú jogerős ítélete ellen a felperes 2014. október 30. napján 46. sorszámon előterjesztett felülvizsgálati kérelme folytán - tárgyaláson - meghozta a következő

Ítéletet:

A Kúria a jogerős ítélet felülvizsgálati kérelemmel támadott rendelkezéseit hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 15 nap alatt 15.000 (tizenötezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget és térítsen meg az államnak felhívásra 60.000 (hatvanezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felperes 2011. október 11. napján előterjesztett, utóbb pontosított keresetében 1.300.000 forint nem vagyoni, 760.640 forint vagyoni kár, ezek késedelmi kamata és havi 28.100 forint járadék megfizetésére kérte kötelezni az alperest. A nem vagyoni kárra az alperes által már térített összeg után késedelmi kamatot érvényesített. Előadta, 2009. április 27. napján motorkerékpár vezetőjeként közúti balesetet szenvedett, melyért a balesetben részes, az alperesnél felelősségbiztosítással rendelkező gépjármű vezetője volt felelős. A baleset következtében a jobb térdkalács ízületbe hatoló, elülső keresztszalagot is érintő nyílt törését, az öregujj kiterjedt, roncsolt sebét szenvedte el. A törést műtéti úton látták el, lábát gipszsinben rögzítették. 2009. június 15-én ismételt kórházi kezelésre szorult, melynek során a lehorgonyzó drótot eltávolították, a tályogot kimetszték. 2009. június 26-át, kórházi elbocsátását követően rendszeres orvosi ellenőrzés és rehabilitációs kezelés alatt állt. Az alperes a személyi sérülésekre a kereset előterjesztéséig 1.969.578 forintot térített, amit azonban a felperes nem tekintett alkalmasnak vagyoni és nem vagyoni hátrányai kompenzálására. Nem vagyoni kárát arra alapozta, hogy a sérült lábát hónapokig nem tudta teljes testsúllyal terhelni. A folyamatos kezelése ellenére sem gyógyult meg maradéktalanul, mert jobb térdje gyakran fájdalmas, fokozott igénybevétel esetén megduzzad. A baleset következtében kb. 25 kg túlsúlya alakult ki, ami a járásnál többletterhet jelent. A baleset előtt kb. 100 kg volt a súlya, sportos, egészséges életmódot folytatott. Minden reggel futott, majd egy órás testedzést végzett. Erről a baleset után hosszú időre le

kellett mondani, illetve a korábban megszokott sportokat (foci, futás, görkorcsolya) nem tudja folytatni a fájdalmak miatt. A sporttevékenységet orvosi javaslatra úszásra, kíméletes tornára, kerékpározásra korlátozta. A porciózületi kopás miatt komplex fizioterápiás kezelésre szorul évi 1-3 alkalommal. Járása gyakran instabil. A baleset pszichésen is megviselte. A baleset idején ingatlanközvetítőként dolgozott, de kb. kilenc hónapig a munkáját nem tudta ellátni, ami anyagi és presztízsvesztést is eredményezett. A feleségével több éve szeretnének gyermeket, mely a baleset miatt odázódott. A baleset folytán sérült a testi és lelki egészséghez fűződő joga. Az alperes a pert megelőzően 1.700.000 forintot nem vagyoni kár címén térített, de ezen felül további 1.300.000 forintba tartott igényt, és ennek 2009. április 26. napjától számított késedelmi kamatára. Vagyoni kárként az alperesi térítésen felül 1.) élelemfeljavítás címén 36.000 forintba, 2.) ápolás, gondozás címén 130.650 forintba, 3.) háztartási és ház körüli kisegítő címén 135.750 forintba, emellett 2009. november 1. napjától havi 15.000 forint járadékra, 4.) közlekedési költség címén 17.350 forintba, emellett 2009. november 1. napjától havi 10.000 forint járadékra, 5.) gyógyszer, kötszer költség címén 2009. november 1. napjától havi 1.500 forint járadékra, 6.) kulturális többletköltség címén 24.000 forintba, 7.) gyógyászati segédeszköz költség címén 16.890 forintba, 8.) rehabilitációs többletköltség címén 2009. november 1. napjától havi 1.600 forint járadékra, 9.) ruhatár-átalakítási költség címén 400.000 forintba tartott igényt.

Az alperes 80.468 forintot meghaladóan a kereset elutasítását kérte. Előadta, hogy helytállási kötelezettségét a kárrendezés során sem vitatta, és a pert megelőzően 1.969.578 forint kártérítést nyújtott, melyből 1.700.000 forintot nem vagyoni kárra fizetett. Nem vagyoni kárt a felkért orvosszakértő véleménye alapján határozta meg, aki a felperes balesettel összefüggő munkaképesség-csökkenését 16-20% közötti mértékben határozta meg. Az általa már teljesített összeget megfelelőnek minősítette a nem vagyoni hátrányok kompenzálására. Részletesen nyilatkozott a vagyoni kárelemekre utalva a per előtti és alatti teljesítéseire.

A Pesti Központi Kerületi Bíróság 2013. június 5. napján meghozott - 2014. február 14. napján 43. sorszámon kijavított - 6.P.106.989/2011/37. számú ítéletével kötelezte az alperest, hogy tizenöt nap alatt fizessen meg a felperesnek a felperesi képviselő megadott számú bankszámlájára történő teljesítéssel 1.529.650 forintot, továbbá 1.300.000 forint után 2009. április 26. napjától szeptember 8. napjáig, 400.000 forint után 2009. április 26. napjától 2011. január 27. napjáig, 700.000 forint után 2009. április 26. napjától, 138.650 forint után 2009. július 27. napjától, 691.000 forint után 2009. augusztus 16. napjától a teljesítésig járó, a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű kamatot, valamint 2013. június 1. napjától közvetlenül a felperesnek minden hónap 10. napjáig előre esedékesen 16.000 forint járadékot. A folyamatos járadék tekintetében az ítéletet előzetesen végrehajthatónak nyilvánította. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Rendelkezése szerint a felek kötelesek 126.120-126.120 forint tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt illetéket az államnak külön felhívásra, 63.500-63.500 forint állam által előlegezett költséget a Fővárosi Törvényszék Gazdasági Hivatala felhívására megfizetni, míg a perrel felmerült egyéb költségeiket maguk viselik.

Ítélete indokolása szerint az alperes helytállási kötelezettsége a Ptk. 339. § (1) bekezdésén keresztül érvényesülő 346. § (1) bekezdésén, 355. §-án, a 190/2004. (VI. 8.) Korm. rendeleten alapult. Az alperes a jogalapot nem vitatta, ezért e körben a bizonyítást mellőzte. Az érvényesített egyes igények alapossága és időtartama tárgyában a kirendelt szakértő szakvéleményét mint aggálytalant elfogadta.

Az alperes a pert megelőzően nem vagyoni kártérítés címén 1.700.000 forintot teljesített, a felperes

azonban további 1.300.000 forintra tartott igényt. A felperes a baleset idején 34 éves volt. Bal lába oly mértékben sérült, hogy hat hónapig munkaképtelen volt. Munkaképesség-csökkenése 25%. Maradványállapota miatt szabadidős tevékenysége beszűkült, mindennapi élettevékenységét (sport, szórakozás, kirándulás, utazás) enyhe-közepes fokban nehezíti elsősorban az alsó végtagokat igénybe vevő mozgásoknál. Megváltozott terhelhetőségét, a mozgással járó fájdalmat a felperes nehezen dolgozza fel, munkáját 15%-os többlet-erőfeszítéssel tudja csak ellátni. A balesettel sérült a testi és lelki egészséghez fűződő joga, mellyel a balesetkori ár- és értékviszonyokra is figyelemmel az elsőfokú bíróság összesen 2.400.000 forint nem vagyoni kártérítést látott arányban állónak, és így az alperest a már teljesített összegben felül további 700.000 forint megfizetésére kötelezte a baleset napjától számított késedelmi kamatokkal együtt.

A vagyoni károk körében az alperesi teljesítésen felül a gondozó címén előterjesztett igényre további 120.650 forintot, háztartási és ház körüli kisegítő címén érvényesített igényre 433.000 forintot, közlekedési költség címén 215.000 forintot, gyógyszerköltség címén 43.000 forintot, kulturális többletköltség címén 18.000 forintot állapított meg, míg az élelemfeljavítási, rehabilitációs, ruhatár-átalakítási költség megtérítésére vonatkozó igényt elutasította. A felperes a látogatási és figyelmességi csomag, mosási, rezsi többletköltség, gyógyászati segédeszköz, kerékpár beszerzése címén érvényesített követelést pedig már nem tartotta fenn. Folyamatos járadékként háztartási, ház körüli kisegítő, közlekedési és gyógyszerköltség címén összesen 16.000 forint járadékot állapított meg.

A késedelmi kamatról a Ptk. 301. §-a, 360. § (1) bekezdése alapján határozott. A perköltségről a Pp. 81. § (1) bekezdésének felhívása mellett döntött.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen mindkét fél fellebbezett, a felperes fellebbezésében egyebek mellett a marasztalási összeget nem vagyoni kártérítés címén 1.300.000 forintra kérte felemelni. A felperes a másodfokú eljárásban jelentette be, hogy a baleset következtében előállt túlsúllyal okozati összefüggésben diabéteszt és ezzel összefüggésben fitymaszűkületet diagnosztizáltak nála.

A Fővárosi Törvényszék 2014. június 24. napján meghozott 56.Pf.633.665/2014/4. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. Kötelezte a felperest, hogy tizenöt napon belül fizessen meg az alperesnek 15.900 forint másodfokú perköltséget. A felperest 28.600 forint, az alperest 15.400 forint le nem rótt fellebbezési illeték megfizetésére kötelezte az államnak külön felhívásra.

Bár a tényállást kiegészítette, megállapította, hogy az elsőfokú bíróság helytálló jogi következtetést vont le, és érdemi döntésével maradéktalanul egyetértett, így az elsőfokú ítéletet helyes indokaira utalva hagyta helyben.

A nem vagyoni kár körében kifejtette, hogy a diabétesszel, illetve a fitymaszűkület kialakulásával kapcsolatos hivatkozás új tényállítás, a becsatolt okiratok pedig új bizonyítékok. Az orvosi iratok - keltezésük szerint - az elsőfokú ítélet meghozatala utáni időben keletkeztek, így a tényállítások és bizonyítékok figyelembe vehetők voltak a fellebbezési eljárásban (Pp. 235. § (1) bekezdés). A felperes tényállítása szerint a nála újólag diagnosztizált diabétesz a túlsúlyával áll okozati összefüggésben, míg a fitymaszűkület a diabétesszel. Az elsőfokú bíróság a baleset és a felperes túlsúlya közötti okozati összefüggést nem találta bizonyítottnak. Az elsőfokú bíróság kifejtette, hogy adott volt a

lehetőség szobakerékpár, illetve úszás igénybevételére, amely megfelelő diéta alkalmazása mellett esélyt adhatott volna a súlygyarapodás megelőzésére. Helytállóan állapította meg azt is, hogy a felperes súlygyarapodása már a balesetét megelőző időszakban kezdetét vette. Mindezekből pedig helytállóan vont következtetést arra, hogy a felperes súlygyarapodása és a baleset közötti okozati összefüggés fennállta nem nyert bizonyítást. Ebből pedig adódik a túlsúly következtében kialakult diabétesz és fitymaszűkület sem állhat okozati összefüggésben a balesettel. A másodfokú bíróság a további szakértői bizonyítást szükségtelennek minősítette. A felperes által állított további egészségromlást a másodfokú bíróság nem látta figyelembe vehetőnek a nem vagyoni kárpótlás alapjául szolgáló körülmények értékelésénél. Az elsőfokú bíróság teljes körűen feltárta a káreseménnyel összefüggésben a felperest ért nem vagyoni hátrányokat, és azokat a súlyuknak megfelelően helyesen értékelte. A nem vagyoni kárpótlás mértékének meghatározásakor az elsőfokú bíróság helytállóan vette figyelembe az ár- és értékviszonyokat és az e körben kialakult bírói gyakorlatot. A megállapított 1.300.000 forint (helyesen 2.400.000 forint) nem vagyoni kártérítés szükséges, de egyben elégséges is a felperest ért valamennyi nem vagyoni hátrány kompenzálásához.

A fellebbezésekkel érintett vagyoni kárelemeket illetően az elsőfokú bíróság döntésével egyetértett.

A perköltség tárgyában az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 74. § (3) bekezdése, a Pp. 81. § (1) bekezdése, a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (5) bekezdése, a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján határozott.

A felperes felülvizsgálati kérelmében elsődlegesen a jogerős ítélet részbeni hatályon kívül helyezését és a jogszabályoknak megfelelő új határozat hozatalával nem vagyoni kár címén a marasztalás összegét 1.300.000 forintra kérte felemelni, másodlagosan mindkét ítélet hatályon kívül helyezése mellett az elsőfokú bíróság utasítását kérte új eljárásra és új határozat hozatalára. Álláspontja szerint a jogerős ítélet sérti a Ptk. 340. § (1), 355. § (1), (3), (4) bekezdését, a Pp. 3. § (5), 206. § (1) és (3) bekezdését. Állította, hogy a káresemény és a testsúlygyarapodása között okozati összefüggés áll fenn. Az első- és másodfokú bíróság ezzel ellentétes álláspontja miatt a további szakértői bizonyítást nem tartotta szükségesnek. A beszerzett bizonyítékok viszont az támasztották alá, hogy a jelentős súlygyarapodása a baleset következménye. Az orvosszakértői vélemény tartalmazza: megállapítható, hogy a mintegy 13 kg súlygyarapodás következett be a balesetet követően, mely szakértőileg elfogadhatóan a korábbiakban aktív sportolást végző személynél a mozgásszegény életmód következtében alakul ki. Az első- és másodfokú bíróság megállapításai a bizonyítékok okszerűtlen, iratellenes mérlegelésén alapulnak, a levont végkövetkeztetés pedig ténybeli és logikai ellentmondásokat tartalmaz. A balesetet követően a súlygyarapodás mértéke felgyorsult, a baleset előtt három év alatt felszedett 6 kg-ot, míg a balesetet követően három és fél év alatt a mozgáshiány miatt 13 kg-ot. A súlygyarapodás miatt diabéteszt, valamint ebből eredően fitymaszűkületet diagnosztizáltak nála. Annak ténye, hogy a felperes súlygyarapodást nem tudta megakadályozni (noha szobakerékpárt vásárolt, amint állapota engedte, edzőterembe járt, próbálta visszanyerni a kondícióját), terhére nem értékelhető, ez jelentősen túlmutat a károsultat terhelő kárenyhítési kötelezettségen. Igyekezett a fizikális állapotát visszaállítani, ennek sikertelensége azonban nem jelentheti, hogy az ebből eredő hátrányokat saját maga kénytelen viselni. A másodfokú bíróság

akkor járt volna el helyesen, ha az általa a másodfokú eljárásban hivatkozott, az életvezetésére gyakorolt negatív következményeket a nem vagyoni kártérítés körében megfelelően értékeli, mely bizonyítékok a Pp. 206. §-ára alapított okszerű mérlegelése alapján mindenképpen magasabb kártérítés megállapítását indokolták. Szükség lett volna a szakvélemény kiegészítésére a másodfokú eljárásban, avagy annak nagyobb terjedelme esetén, az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezése mellett az elsőfokú eljárásban.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte. Tévesnek minősítette, hogy a másodfokú bíróság kirívóan okszerűtlenül, a szabad bizonyítás elvével ellentétesen mérlegelt volna. Annak megállapítása, hogy a felperes súlygyarapodása, annak következményei összefüggésben állnak-e és ha igen, milyen mértékben a balesetben elszenvedett sérülésekkel, orvosszakértői kérdés. Az elsőfokú eljárásban kirendelt szakértő véleménye szerint „szobakerékpár, ill. úszás igénybevétele nem volt korlátozott, ezen sporttevékenységek végzése esélyt adhatott volna a súlygyarapodás megelőzésére megfelelő diéta alkalmazása mellett”. A felperes az orvosszakértőnek maga nyilatkozta, hogy bár igazolta az edzőtermi bérlet váltását, nem jár edzeni. Nincs adat arra, hogy az alperes által kifizetett (nem szoba, hanem közlekedésre alkalmas) kerékpárt a felperes a testsúlygyarapodás megelőzése érdekében rendszeresen használta volna. Előadta, hogy a másodfokú bíróság a rendelkezésére álló bizonyítékokat és tényeket helyesen mérlegelte, ennek alapján a kárenyhítési kötelezettség tekintetében helyesen alkalmazta a Ptk. 340. § (1) bekezdésében foglaltakat, mellyel nyilvánvalóan nem sértette meg a Ptk. 355. § (1), (3) és (4) bekezdéseit.

A felülvizsgálati kérelem a jogerős ítélet jogszabálysértését abban határozta meg, hogy a bizonyítékok okszerű mérlegelésére vonatkozó előírást megsértve nem marasztalta az alperest a keresettel érvényesített nem vagyoni kár teljes összegében. A Kúria a jogerős ítéletet ebben a keretben vizsgálta felül.

A felülvizsgálati kérelem a következők szerint nem alapos.

A jogerős ítélet felülvizsgálatára a Pp. 270. § (2) bekezdése értelmében csak jogszabálysértés miatt van mód, a perben támadott jogerős ítélet nem jogszabálysértő.

A Kúria annyi megjegyzést tesz, hogy a felperes a nem vagyoni kárát 3.000.000 forintban határozta meg, és az alperes 1.700.000 forint teljesítésére figyelemmel ezen a címen további 1.300.000 forintot igényelt. Az elsőfokú bíróság a nem vagyoni kár mértékét 2.400.000 forintban határozta meg, melyből az alperest a teljesítésére tekintettel további 700.000 forint megfizetésére kötelezte.

A felülvizsgálati kérelemben írtakra tekintettel rá kell mutatni, hogy sem az első-, sem a másodfokú bíróság nem alkalmazta a Ptk. 340. § (1) bekezdését, a felperes „közrehatására tekintettel” nem alkalmazott kármegosztást. E törvényi előírás megsértése már ez okból sem állapítható meg.

A Pp. 206. § (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a bíróság a tényállást a felek előadásának és a bizonyítási eljárás során felmerült bizonyítékoknak egybevetése alapján állapítja meg; a

bizonyítékokat a maguk összességében értékeli, és meggyőződése szerint bírálja el. A törvényi rendelkezés megsértése csak abban a kivételes esetben állapítható meg, és csak akkor szolgálhat kellő alapul a felülvizsgálathoz, ha a bíróság iratellenes, ellentmondó, a per adataiból okszerűen nem következő megállapítást tett, vagy a bizonyítási eljárás lefolytatására vonatkozó előírások megsértésével helytelen ténybeli következtetésre jutott.

A felperes testsúlygyarapodása már az elsőfokú eljárásban felmerült olyan okként, mint ami a kereset alapjául szolgáló balesettel okozati összefüggésben áll. A perben kirendelt szakértők mindkét fél által előfogadott szakvéleménye szerint a felperes sérülésének jellegére tekintettel a gyógytartam alatt az úszás és kerékpározás nem volt ajánlott, de azt követően tartós állást, járást igénylő sportok kivételével tudott volna sportolni, pl. úszás, vagy rendszeres vízi torna, és a szobakerékpár használatában sem volt korlátozott. A sporttevékenység esélyt adhatott volna a súlygyarapodás megelőzésére megfelelő diéta mellett.

A szakértői vélemény alapján megállapítható, hogy a felperes baleset utáni testsúlygyarapodása csak távoli és többszörös áttételen keresztül áll kapcsolatban a balesettel. Közvetlen oksági összefüggésben azzal áll, hogy a felperes korábbi aktív, sportos életmódja mozgásszegény életmóddá alakult. Annak ellenére történt így, hogy meghatározott mozgási, testgyakorlási módokban a baleset következményei - orvosszakértői vélemény szerint - nem akadályozzák, mi több ennek érdekében az alperes ilyen célból vagyoni kártérítést is (kerékpár vételára) nyújtott. A felperes állapotára szabott szabadidős, sporttevékenység folytatásának orvosszakértői szempontból nincs akadálya, a felperes döntésén, választásán múlik, hogy ezeket nem végzi, és emellett olyan étrendet tart, ami nem képest összhangot teremteni a számára kívánatos testsúly és a kevésbé intenzíven végezhető sporttevékenység között. Mindezek a balesettel nincsenek oksági kapcsolatban. Ha pedig a testsúlygyarapodás mint megalapozó ok és a baleset között hiányzik az oksági kapcsolat, úgy a testsúlygyarapodásra visszavezetett diabétesz és az ebből eredő egyéb következmények sem állhatnak okozati összefüggésben, vagyis az alperest ezek miatt helytállási kötelezettség nem terheli.

Mivel a jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okokból nem volt jogszabálysértő, azt a Kúria a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta. A sikertelen felülvizsgálati kérelmet előterjesztő felperes a Pp. 270. § (1) bekezdése folytán alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles az alperes képviselőjével összefüggő jogtanácsosi munkadíjat megfizetni (Pp. 75. § (2) bekezdés), a le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket megtéríteni (Itv. 74. § (3)

bekezdése, a Pp. 78. § (1) bekezdése, a 6/1986. (VI. 26.) IM
rendelet 13. § (2) bekezdése).

Budapest, 2015. április 15.

. Molnár Ambrus s.k. a tanács elnöke Dr. Madarász Anna s.k. előadó
bíró Dr. Szűcs József s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő